

Oikaisuvaatimus Inka Koskinen päätökseen 14.4.2026 §5, tohtoritason tutkimushanke

Tervitutk 19.05.2026 § 17
15282/02.05.01/2023

Valmistelija(t) Juristi Paavo Autere, p. 044 717 9665,
paavo.autere@pshyvinvointialue.fi

Päätös Alueellinen yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta päätti hylätä oikaisuvaatimuksen asiaselosteessa kuvatuin perustein.

Esittelijä Eija Ruotsalainen, eija.ruotsalainen@etelasavonha.fi

Päätösehdotus Alueellinen yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen asiaselosteessa kuvatuin perustein.

Ennakkovaikutusten arviointi

-

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 18

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:
Oikaisuvaatimus
Hakemusasiakirjat
Yhteenveto arviointipisteytyksestä ja palautteista

Esityslistan oheisaineistona:

Valmistelu 1 Oikaisuvaatimus

Inka Koskinen ("oikaisuvaatimuksen tekijä") on 27.4.2026 saapuneella oikaisuvaatimuksella vaatinut oikaisua alueellisen yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunnan ("toimikunta") rahoituspäätökseen.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on perustellut vaatimustaan sillä, että arvointikriteereissä on virheellinen pisteytys. Tekijä pyytää, että arvointiryhmä tarkistaa pisteytyksen, korjaa virheelliset 0 pisteet vastaamaan tutkimussuunnitelman sisältöä ja arvioi hakemuksen uudelleen, mikäli pisteiden korjaus vaikuttaa kokonaisarvioon.

Oikaisuvaatimuksen mukaan arvioinnissa on virheellinen pisteytys niissä arviointikohdissa, joissa on kyse tutkimuksen kuulumisesta STM:n painoaluesiin. Oikaisuvaatimuksessa pisteiden virheellisyyttä perustellaan seuraavasti:

1. Kliininen ja translationaalinen tutkimus

Tutkimus on puhtaasti kliininen tutkimus ja kohdistuu IBD-potilaiden raskaudenaikaiseen hoitoon, seurantaan ja komplikaatioihin. Tutkimus tuottaa tietoa, joka voidaan siirtää kliiniseen käyttöön.

2. Suuria tietoaaineistoja hyödyntävien tutkimusmenetelmien saaminen terveydenhuollon käyttöön

Tutkimus hyödyntää kahta hyvin laajaa THL:n ylläpitämää suomalaista rekisteriaineistoa eli syntyneiden lasten rekisteriä ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteriä (HILMO).

3. Terveydenhuollon ja palvelujärjestelmien vaikuttavuuden ja sen osana laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden tutkimus

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää suomalaisten IBD-potilaiden raskauksiin liittyviä ongelmia. Lisäksi tutkimuksessa selvitetään nykyisin toteutettavan raskauden aikaisen hoidon ja seurannan vaikuttavuutta, sopivuutta, oikea-aikaisuutta ja kustannustehokkuutta raskauskomplikaatioiden ehkäisyssä. Tutkimuksen tavoitteet kohdistuvat hyvin painopistealueen selvittämiseen ja kehittämiseen.

4. Terveys- ja hyvinvointieroja kaventavan palvelujärjestelmän kehittämistä koskeva tutkimus

Tutkimus tarkastelee terveyseroja mm. IBD-potilaiden ja perusterveiden synnyttäjien sekä muita immuunivälitteisiä sairauksia sairastavien potilaiden välillä. Tutkimus pyrkii selvittämään nykyisen raskaudenaikaisen seurantatavan tuottamaa terveyshyötyä ja kustannusvaikuttavuutta. Lisäksi tavoitteena on tunnistaa IBD-potilaiden joukosta potilasryhmiä, jotka hyötyvät tiiviimmästä raskaudenaikaisesta seurannasta ja siten kaventaa terveyseroja potilaiden välillä. Tutkimuksen tavoitteena on kehittää palvelujärjestelmää kustannustehokkaammaksi.

2 Oikaisuvaatimuksen tekijän tutkimushankkeen arviointi

Oikaisuvaatimuksen tekijä on hakenut toimikunnalta valtion tutkimusrahoitusta ("VTR-rahoitus") vuodelle 2026 tohtoritason tutkimushankkeeseen nimeltä "Tulehduksellista suolisairautta sairastavien potilaiden raskaudenaikainen hoito, seuranta ja raskauskomplikaatiot Suomessa", jäljempänä "tutkimushanke"

Arvioijat ovat pisteyttäneet oikaisuvaatimuksessa luetellut STM:n painoalueiden mukaiset neljä kohtaa siten, että eräät arvioijat ovat

antaneet nolla pistettä. Tämä tarkoittaa sitä, että kyseisessä arviointikohdassa arvioija on katsonut, että tutkimushanke ei kohdistus kyseiseen STM:n asetuksen mukaiseen painoalueeseen.

Tutkimushankkeen arvioinnissa hakemus on saanut rahoituksen jaon perusteena mediaanipisteiksi 21 pistettä , joka ei ole riittänyt VTR-rahoituksen saamiseen.

Tohtoritason hakemusluokassa VTR-rahoituksen saaminen on edellyttänyt vähintään 22,25 mediaanipistettä, joka on alin pistemäärä sellaiselle tohtoritason tutkimushankkeelle, jolle VTR-rahoitusta on vielä myönnetty.

3 Sovellettavat säännökset, ohjeet ja käytäntö

VTR-rahoituksen myöntäminen perustuu terveydenhuoltolakiin, sen nojalla annettuun STM:n asetukseen sekä hyvinvointialueen ohjeisiin.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 61 §:ssä säädetään yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta. Pykälän 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee yhteistyössä yhteistyöalueiden tutkimustoimikuntien kanssa yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain.

Pykälän 2 momentin mukaan yliopistotasaiseen terveyden tutkimukseen myönnetään valtion rahoitusta yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnille, jotka päättävät tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille. Rahoitusta maksetaan yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnille sosiaali- ja terveysministeriön neljäksi vuodeksi kerrallaan tekemän päätöksen mukaisesti. Ministeriön päätös perustuu tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden toteutumiseen sekä tutkimuksen laatuun, määrään ja tuloksellisuuteen edellisellä nelivuotiskaudella. Jos yhteistyöalueiden aluejako muuttuu nelivuotiskauden aikana, muuttunut aluejako otetaan huomioon sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä.

Pykälän 3 momentin mukaan yhteistyöalueen hyvinvointialueiden on perustettava alueelleen yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta, jossa on monitieteinen edustus yhteistyöalueen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Tutkimustoimikunta päättää tutkimusrahoituksen myöntämisestä alueellaan hakemusten perusteella. Terveydenhuollon toimintayksikköä ylläpitävä hyvinvointialue, valtion mielisairaala tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetty palvelujen tuottaja voivat hakea terveyden tutkimuksen rahoitusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa yliopistotasaisesta terveyden tutkimuksesta vuosina 2024-2027 (66/2024) säädetään

muun muassa yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueista ja painoalueille ohjattavasta rahoituksesta.

Asetuksen 2 §:n mukaan yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet vuosina 2024–2027 ovat:

- 1) kliininen ja translationaalinen tutkimus;
- 2) suuria tietoaaineistoja hyödyntävien tutkimusmenetelmien saaminen terveydenhuollon käyttöön;
- 3) terveydenhuollon ja palvelujärjestelmän vaikuttavuuden ja sen osana laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden tutkimus;
- 4) terveys- ja hyvinvointieroja kaventava palvelujärjestelmän kehittämistä tukeva tutkimus.

Toimikunnalle osoitetut VTR-rahoitushakemukset on arvioitu ja pisteytetty arviointia koskevan Pohjois-Savon hyvinvointialueen ohjeen mukaisesti (Valtion tutkimusrahoitushakemusten (VTR) arviointi vuonna 2026), ”arviointiohje”.

Arviointiohjeen mukaan arvoinnit ja pisteytys on toteutettu ulkopuolisten arvioijien toimesta. Osa hakemuksen arvioitavista kohdista on pisteytetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen tiedepalvelukeskuksessa ennen arvoinnin alkamista, mutta oikaisuvaatimus ei koske näin pisteytettyjä kohtia.

Arvioijat arvioivat hakemukset numeerisesti käyttäen asteikkoja 0-5 ja 0-3. Kaikenkaikkiaan pisteytettäviä arviontikohtia on 13 eri kohtaa. Lisäksi arvioijat pisteyttävät tutkimushankkeen kohdistumisen sosiaali- ja terveysministeriön määrittämille neljälle eri painoalueelle siten, että tutkimuksen kohdistuessa tietyille painoalueelle tutkimushanke saa yhden pisteen/painoalue.

Lopuksi tutkimushankkeelle annetaan yleisarvosana erittäin ansiokas/hyväksyttävä/hylättävä sekä annetaan kirjalliset perustelut yleisarviolle. Yksittäisten arviointikohtien numeerista arviota ei erikseen perusteella, vaan pisteiden antaminen kaikissa kohdissa perustuu arvioijan harkintaan.

Todetaan vielä käytännöistä, että kutakin yksittäistä tutkimushanketta on arvioinut viisi eri arvioijaa. Yhteensä arvioijia on kymmenen eri arvioijaa, jotka arvioivat tutkimushankkeet itsenäisesti toisistaan riippumatta. Hyvinvointialueen tiedepalvelukeskus osoittaa arvioitavat hankkeet arvioijille siten, että arvioijien kokoonpano määräytyy satunnaisesti ja vaihtelee tutkimushankekohtaisesti.

Tutkimushankkeet asetetaan arviointien perusteella muodostuneiden mediaanipisteiden perusteella paremmuusjärjestykseen, jossa kyseisessä hakuluokassa eniten mediaanipisteitä saanut hakija on ensimmäisenä. Jaettavan VTR-rahoituksen määrä vaikuttaa siihen, missä menee rahoitusta saavien tutkimushankkeiden ja toisaalta saamatta jäävien tutkimushankkeiden mediaaniraja. Toimikunta on arvioinut tutkimushankkeiden rahoittamisen kannalta järkeväksi myöntää enemmän rahoitusta niihin tutkimushankkeisiin, jotka

menestyvät arvoinnissa sen sijaan että se jakaisi niukkaa tutkimusrahaa tasajaolla laajasti hakijoille.

4 Oikaisuvaatimuksen arviointi

Oikaisuvaatimus perustuu keskeisesti siihen, että tutkimushankkeen arvioijat ovat antaneet oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan liian vähän pisteitä eräissä arviointikohdissa. Oikaisuvaatimuksen mukaan STM:n asetuksen painoalueisiin perustuvissa neljässä arviointikohdassa eräät arvioijat ovat katsoneet, että tutkimushanke ei kohdistu joihinkin painoalueisiin, jolloin tutkimushanke niissä kohdissa saanut nolla pistettä.

Todetaan arviointia koskevista säännöksistä, että VTR-rahoituksen myöntöperusteista on säädetty niukasti lainsäädännössä ja käytännössä hakemusten arvoinnin yksityiskohdat perustuvat hyvinvointialueen ohjeistukseen.

Tutkimushankkeiden arvioinnista voidaan todeta, että hankkeiden arviointi perustuu keskeisesti VTR-rahoitusta hakevan laatimaan ja hakemuksen osana toimittamaan tutkimussuunnitelmaan, jonka muotoa ja sisältöä ei ole lainsäädännössä sitovasti säädetty. Tutkimussuunnitelma ei vertaudu sellaiseen asiakirjaan, jonka sisältämät tiedot voivat olla automaattisesti peruste velvoittavaan tai oikeuttavaan viranomaisen päätökseen vastaavalla tavalla kuten esimerkiksi vaikka veroilmoituksen tiedot ovat suoraan verotuspäätöksen perusteena. Tutkimussuunnitelman perusteella tehtävään hakemuksen arviointiin ja pisteytykseen sisältyy tämän perusteella tulkinnanvaraa.

Tutkimushankkeiden pisteytyksistä voidaan todeta, että kaikki arvioijan pisteytykset perustuvan aina arvioijan omaan harkintaan. Arviointiohjeessa kuvataan arviointiasteikot ja niiden selitys sekä STM:n painoalueiden sisältöä, mutta kaikki pisteytyksiin johtavat sisältökuvaukset sisältävät jo sellaisenaan tulkinnanvaraisia ja harkinnanvaraisia elementtejä, jota voivat johtaa erilaisiin pisteytyksiin, kun niitä arvioidaan suhteessa hakemusasiakirjoihin ja suhteessa tutkimussuunnitelmaan. Tästä voi väistämättä seurata eroja samassa arviointikohdassa annettuihin eri arvioijien pisteytyksiin. Oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta tutkimuksesta voidaan todeta, että pistetyseroja on ollut myös muissa arviointikohdissa kuin niissä, johon oikaisuvaatimus perustuu.

Arvioinnissa noudetetaan arviointiohjetta, jonka mukaan pistetystä ei perustella ja ainoastaan yleisarvosanasta annetaan kirjallinen arvio.

Oikaisuvaatimuksen kohtena olevan päätöksen osalta todetaan, että arvioijat ovat toimineet harkintavaltansa antamissa rajoissa, jonka perusteella tutkimussuunnitelmalle annetut pisteet ovat jääneet alle VTR-rahoituksen edellyttämän pisterajan.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on pyytänyt mm. arvioimaan hakemuksen uudelleen, mikäli pisteiden korjaus vaikuttaa kokonaisarvioon.

Todetaan, että laskennallisesti pisteyden muutoksella nolasta ykköseen ei olisi vaikutusta oikaisuvaatimuksen tekijän tutkimushankkeen saamiin mediaanipisteisiin.

Tervitutk 14.04.2026 § 5

Valmistelija(t) Asiantuntija (YTA-tutkimusyhteistyö) Kristiina Nerg, puh. 044 717 4950, sähköposti kristiina.nerg(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös Alueellinen yliopistotasoinen terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunta keskusteli tohtoritason tutkimushankehankemuksista ja hyväksyi puheenjohtajan esityksen mukaisesti.

Esittelijä Eija Ruotsalainen
puheenjohtaja

Päätösehdotus Tutkimustoimikunta keskustelelee tohtoritason tutkimushankkeiden vuoden 2026 valtion tutkimusrahoituksen jaosta sekä tekee tutkimusrahoituspäätöksen puheenjohtajan esityksen mukaisesti. Tutkimustoimikunta huomioi päätöksenteossaan hakijoiden tilanteet ja hakuohjeen ”Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) hakeminen vuonna 2026” -kirjaukset. Tutkimusrahoituksesta esitetään käytettäväksi 1 669 562 € (39,1 % kokonaisrahoituksesta) tohtoritason tutkimushankkeille. Rahoitusta myönnetään 43 tutkimushankkeelle, joka on 58,9 % tohtoritason 73 tutkimushankehakemuksesta.

Ennakkovaikutusten arviointi

-

Toimivallan peruste Hallintosäntö § 18

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

Esityslistan oheisaineistona teamsissä:

Tohtorihakuluokka, esitys

Sähköpostikirjeenvaihto tiedepalvelukeskus/hakija 2_12.2.2026

Sähköpostikirjeenvaihto tiedepalvelukeskus/hakija 3_10.2.2026

Valmistelu

Itä-Suomen yhteistyöalueella yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoitushaku toteutettiin 7.1.-6.2.2026. Määräaikaan mennessä hakemuksia tuli yhteensä 234. Näistä tohtoritason tutkimushankeluokkaan tuli 73 hakemusta (31 % kaikista hakemuksista). Edelliseen vuoteen verrattuna tohtoritason hakemusmäärä on kasvanut 10 hakemuksen verran.

Haku ja arviointi toteutettiin eTutkija-järjestelmässä. Hakemukset satunnaistettiin tiedepalvelukeskuksessa arvioijille. Ulkopuoliset arvioijat arvioivat hakemukset siten, että jokainen hakemus sai viisi (5) erillistä arviointia. Ulkopuoliset arvioijat pisteyttivät yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tavoitteet ja painoalueet hakijan hakemuksessa antamien tietojen perusteella.

Yksi tohtorihakuluokan hakijoista (hakija 2) ilmoitti käyttäneensä vuonna 2025 saamaansa rahoitusta saman vuoden lokakuussa 300 euroa. Lasku oli **hakijasta johtumattomista syistä** kirjautunut vuodelle 2026. Hän oli tehnyt rahoituksen käyttöönottoraportin 31.10.2025 mennessä.

Toinen tohtorihakuluokan hakijoista (hakija 3) ilmoitti käyttäneensä vuonna 2025 saamaansa rahoitusta saman vuoden joulukuussa 464 euroa. Lasku oli **hakijasta johtumattomista syistä** kirjautunut vuodelle 2026. Hän oli tehnyt rahoituksen käyttöönottoraportin 31.10.2025 mennessä.

Ote ohjeesta: "Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) hakeminen vuonna 2026", s. 6-7: "Hakua edeltävänä vuotena rahoitusta saanut tutkija voi seuraavana vuonna hakea valtion tutkimusrahoitusta (VTR), jos tutkija on ottanut saamansa rahoituksen käyttöön ja toimittanut käyttöönottoraportin tutkimustoimikunnalle samaisena vuonna 31.10. mennessä. Hakua edeltävänä vuotena rahoitusta saanut tutkija **ei** voi hakea seuraavana vuonna valtion tutkimusrahoitusta (VTR), jos tutkija ei ole ottanut saamaansa rahoitusta käyttöön, mutta on raportoinut tutkimustoimikunnalle samaisena vuonna 31.10. mennessä, miksi rahoitusta ei ole käytetty."

Tutkimustoimikunta huomioi päätöksenteossaan edellä mainitut hakijoiden tilanteet ja hakuohjeen "Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) hakeminen vuonna 2026" -kirjaukset.

